

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 12 december 2016
(OR. en)

15508/16

AGRI 676
AGRILEG 197

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Ärende:	Förstärkning av jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan och bekämpning av otillbörliga affärsmetoder – Rådets slutsatser (12 december 2016)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om

Förstärkning av jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan och bekämpning av otillbörliga affärsmetoder,

som antogs av rådet vid dess 3509:e möte den 12 december 2016.

Rådets slutsatser om förstärkning av jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan och bekämpning av otillbörliga affärsmetoder

EUROPEISKA UNIONENS RÅD

1. SOM BEAKTAR kommissionens rapport från januari 2016 om otillbörliga affärsmetoder mellan företag i livsmedelskedjan, Europaparlamentets resolution från juni 2016 om otillbörliga affärsmetoder, rapporten från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén av den 30 september 2016 om otillbörliga affärsmetoder mellan företag i livsmedelskedjan, resultaten från det politiska forumet "Rethinking the food supply chain" i Kaunas den 31 mars 2016 och den internationella expertkonferensen i Bratislava den 30 juni–1 juli 2016 om förstärkning av jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan, ordförande Jean-Claude Junckers tal om tillståndet i unionen 2016 samt rapporten från arbetsgruppen för jordbruksmarknader, vilken lades fram för rådet den 15 november 2016, SOM ERINRAR OM att frågan om förstärkning av jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan regelbundet uppmärksammas i rådets arbete,
2. SOM ANSER att livsmedelskedjans hållbarhet är av strategisk betydelse för Europeiska unionen och att det är väsentligt för europeiska konsumenter och jordbrukare att den fungerar ordentligt,
3. SOM BETONAR att det, om man ska kunna uppnå en välfungerande livsmedelskedja samt ekonomisk tillväxt och sysselsättning, är avgörande att det råder ett välavvägt förhållande mellan alla aktörer i kedjan, att mervärdet fördelas rättvist mellan dem och att konsumenterna kan göra välgrundade val, SOM FRAMHÄVER vikten av att underlätta tillgången till lokala produkter,

4. SOM BETONAR att hållbarheten på lång sikt och konkurrenskraften för jordbruks- och livsmedelsföretag i EU måste beaktas vid de politiska övervägandena om den nuvarande gemensamma jordbrukspolitiken samt den framtida gemensamma jordbrukspolitiken efter 2020,

Förstärkning av jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan

5. UTTRYCKER SIN ORO över att jordbrukarna – även om situationen varierar inom EU – fortfarande utgör den mest sårbara länken i livsmedelskedjan trots talrika ansträngningar att ändra på detta, och att detta faktum framträder särskilt tydligt när det råder kris på jordbruksmarknaderna,
6. NOTERAR att jordbruks- och livsmedelsindustrins inneboende risker inte är jämt fördelade inom livsmedelskedjan, KONSTATAR att jordbrukare ofta bär huvuddelen av riskerna i livsmedelskedjan och att riskerna bör fördelas mer rättvist mellan de olika aktörerna i kedjan,
7. NOTERAR att det för att upprätthålla och förbättra jordbruksföretagens bärkraft samt deras konkurrenskraft och motståndskraft är nödvändigt att utreda riskhanteringsverktyg på EU-nivå som kompletterar och som samordnas med medlemsstaternas nationella strategier, inbegripet tillämpningen av dem på regional nivå,
8. NOTERAR att korrekt fungerande framtida marknader skulle kunna erbjuda ett viktigt riskhanteringsverktyg för jordbrukare och andra aktörer i livsmedelskedjan under perioder av ökad prisvolatilitet genom delning av riskerna och genom att ge jordbrukarna stabilitet så att de kan planera för framtiden, och BETONAR vikten av utbildning och teknisk rådgivning för att underlätta deltagandet på dessa marknader,
9. STÖDER ytterligare utveckling och spridning av standardavtal för aktörerna i livsmedelskedjan för frivillig användning och stöder utbyte och främjande av bästa praxis rörande avtalsförhållanden,

10. VÄLKOMNAR de initiativ som tagits av Europeiska kommissionen i syfte att förbättra jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan, särskilt inrättandet av högnivåforumet för en bättre fungerande livsmedelsförsörjningskedja, ovannämnda arbetsgrupp för jordbruksmarknader samt åtgärder som bidrar till utvecklingen av producentorganisationer, inklusive kooperativa företag,
11. ÄR MEDVETET om att den nuvarande gemensamma jordbrukspolitiken erbjuder vissa instrument för att förstärka jordbrukarnas ställning; instrumentens effektivitet varierar emellertid avsevärt mellan olika medlemsstater och det finns utrymme att förbättra vissa av dessa verktyg genom att t.ex. ytterligare främja organisationen av och samarbetet mellan jordbrukare inom hela EU, stödja producentorganisationer och vertikalt samarbete inom livsmedelskedjan i branschorganisationer samt förbättra klarheten angående rättsläget, så att producentorganisationer, inklusive kooperativa företag, bättre kan använda de jordbruksspecifika, konkurrensrättliga undantagen, samtidigt som befintliga kooperativa strukturer respekteras,
12. NOTERAR att det för att säkerställa att livsmedelskedjan fungerar bättre är absolut nödvändigt att minska informationsasymmetrin och öka marknadstransparensen, även på konsumentnivå, i synnerhet vad beträffar tidig information om priser eller marginaler på varje nivå inom livsmedelskedjan, när så är möjligt, samtidigt som den administrativa bördan och de administrativa kostnaderna minskas,
13. VÄLKOMNAR inrättandet av övervakningsplattformar såsom observatoriet för mjölkmarknaden och observatoriet för köttmarknaden, och det arbete som utförs av det europeiska instrumentet för övervakning av livsmedelspriser, men PÅPEKAR samtidigt att en utvidgning av denna övervakning till alla nivåer i kedjan, och inte bara fritt gården, för ett urval produkter, råvaror och insatsvaror skulle innebära ett tydligt mervärde vad beträffar att hjälpa jordbrukarna att anpassa sig väl till marknadssignaler, samtidigt som principerna om konfidentialitet och rättvis konkurrens respekteras och de administrativa kostnaderna hålls så låga som möjligt,
14. UPPMUNTRAR observationsorgan på EU-nivå och nationell nivå att samarbeta och utbyta uppgifter för att förbättra marknadstransparensen och bättre hjälpa jordbrukarna att fatta välgrundade beslut,

Bekämpande av otillbörliga affärsmetoder

15. UTTRYCKER ORO över att jordbrukare, även om situationen varierar medlemsstaterna emellan, på grund av sin svagare förhandlingsposition ofta är utsatta för metoder som avviker kraftigt från god affärssed och strider mot god tro och redbart agerande (nedan kallat otillbörliga affärsmetoder),
16. NOTERAR att exempel på sådana metoder inbegriper, men inte är begränsade till, otillbörligt sena betalningar, felaktig fördelning av kostnader eller risker, ensidiga och/eller retroaktiva ändringar i avtalen och otillbörlig uppsägning av avtal,
17. NOTERAR att 20 medlemsstater redan har antagit nationell lagstiftning och nationella initiativ för att bekämpa otillbörliga affärsmetoder och att fler planerar att göra det i en nära framtid,
18. ÄR MEDVETET om att frivilliga initiativ, i synnerhet leverantörskedjeinitiativet, ger värdefulla bidrag till det kulturella utbyte och det utbyte av bästa praxis som behövs för att ta itu med otillbörliga affärsmetoder och BETONAR därför betydelsen av att fortsätta med dessa initiativ och att utveckla och stärka dem, ÄR samtidigt MEDVETET om deras begränsningar när det gäller att säkerställa effektiva avskräckande åtgärder mot sådana metoder och NOTERAR att de bland annat skulle kunna kompletteras av en reglering på EU-nivå,
19. UNDERSTRYKER betydelsen av likvärdiga konkurrensvillkor för alla aktörer i livsmedelskedjan i hela EU som skulle kunna uppnås genom en gemensam lagstiftningsram om otillbörliga affärsmetoder och ERINRAR om Europaparlamentets starka stöd för en sådan reglering enligt dess resolution från juni 2016,
20. NOTERAR den bakomliggande principen i rapporten från arbetsgruppen för jordbruksmarknader till förmån för en grundläggande strategi som inte undergräver fungerande system i medlemsstaterna samtidigt som den tar itu med frågan om efterlevnadskontroll,

21. FRAMHÅLLER betydelsen av att undvika byråkrati och BEGÄR därför att en eventuell lagstiftningsram för EU ska vara rationell, lätt genomförbar och kostnadseffektiv; samtidigt som en sådan ram måste respektera subsidiaritetsprincipen och beakta olika medlemsstaters rättssystem bör den, om nödvändigt, innehålla en grundläggande definition av otillbörliga affärsmetoder och föreskriva en möjlighet till anonyma klagomål för att hantera den s.k. skrämselfaktorn, ett oberoende utredningsorgan och ett effektivt sanktionssystem,

Uppföljning

22. UPPMANAR kommissionen att beakta dessa slutsatser i sina kommande åtgärder för att stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan,
23. UPPMANAR särskilt kommissionen att i god tid utarbeta en konsekvensbedömning i syfte att föreslå en lagstiftningsram för EU eller andra, icke lagstiftande åtgärder för att ta itu med otillbörliga affärsmetoder i linje med dessa slutsatser, samtidigt som man respekterar subsidiaritetsprincipen och bevarar välfungerande nationella system samt redan befintliga nationella lagstiftningskydd, UPPMANAR kommissionen att vid utarbetandet av sin konsekvensbedömning granska de nationella systemens genomförande och funktion i medlemsstaterna och beakta gemensamma inslag i dessa system; en EU-ram bör komplettera befintliga frivilliga initiativ, på både EU- och medlemsstatsnivå,
24. UPPMANAR kommissionen att inom rimlig tid och på ett samordnat sätt ta itu med bristen på transparens samt informationsasymmetrin på alla nivåer i livsmedelskedjan, när så är möjligt, inklusive på konsumentnivå,
25. UPPMANAR kommissionen att förbättra klarheten angående rättsläget, så att producentorganisationer, inklusive kooperativa företag, bättre kan förstå och använda de jordbruksspecifika, konkurrensrättsliga undantagen, samtidigt som befintliga kooperativa strukturer respekteras,
26. UPPMUNTRAR medlemsstaterna att samarbeta genom utbyte av bästa praxis avseende befintliga nationella regleringssystem avseende otillbörliga affärsmetoder och producentorganisationer,

27. ÅTAR sig att under första halvåret av 2018 och på grundval av en rapport från kommissionen bedöma de framsteg som gjorts för att bekämpa otillbörliga affärsmetoder och stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan.
-